

C: J.A. Wildeman

T: 0545-250 250

E: info@gemeenteberkelland.nl

Bezoekadres: Marktstraat 1, Borculo

Gemeenteraad gemeente Berkelland

Zaaknummer : 162353
Onderwerp : Aanvulling toetsingskader RODE-beleid voor participatie, landschappelijke
inpassing en ecologische verbetering bij grootschalige opwekinitiatieven
Verzonden : 26 FEB 2019

Geachte leden van de raad,

Eind 2018 meldden wij u dat er behoefte was aan aanvullende eisen voor het participatieproces, de verbetering van biodiversiteit en landschappelijke inpassing. Dit naar aanleiding van het eerste vergunningproces voor een zonneakker en vooruitlopende op een brede evaluatie van het beleidskader RODE.

In deze brief informeren wij u over ons besluit om het toetsingskader van het RODE-beleid aan te vullen. De brede evaluatie van het beleidskader RODE volgt zoals toegezegd vóór de zomer van 2019.

Waarom een aanvulling?

Het aanvullend toetsingskader geldt voor grootschalige initiatieven voor het opwekken van duurzame energie. Het moet ervoor zorgen dat de participatie soepeler verloopt voor omwonenden en de initiatiefnemer. En dat duidelijker is aan welke eisen de initiatiefnemer moet voldoen, hoe de omwonenden worden betrokken en hoe zij kunnen deelnemen aan het project. Daarvoor sluiten de initiatiefnemer en de gemeente vooraf een intentieovereenkomst.

Enige haast was geboden omdat 6 projecten op het punt staan de vergunningprocedure in te gaan en/of ter inzage gelegd worden voor besluitvorming.

Het gaat niet om nieuw beleid, maar om verduidelijking van de toepassing/uitvoering van het door u op 22 februari 2018 vastgestelde beleidskader RODE.

De aanvulling van het toetsingskader is gebaseerd op:

- waarnemingen bij inloopavonden georganiseerd door initiatiefnemers
- door te luisteren naar reacties van inwoners uit de omgeving van opwekprojecten
- marktconsultatie op 25 september 2018 met een 15 tal ontwikkelaars.

In bijlage A staat het aanvullend toetsingskader.

Het participatieproces

We willen initiatiefnemers ruimte geven om de participatie in te vullen. Anderzijds willen we als gemeente duidelijk zijn over welke minimale eisen wij aan dat participatieproces stellen. Dat geldt ook voor de mate waarin omwonenden deel kunnen nemen aan het initiatief.

Initiatiefnemers, omwonenden en ook plantoetsers hebben in de praktijk moeite om invulling te geven aan de nieuwe eisen voor proces- en financiële participatie zoals opgenomen in beleidsuitgangspunt 3 en bijlage 9 van het beleidskader RODE. Er is meestal tijdsdruk omdat er een

procedure moet worden doorlopen en er slechts twee keer per jaar een mogelijkheid is om SDE+ subsidie te krijgen.

Met het sluiten van een intentieovereenkomst over de proces- en financiële participatie voorafgaand aan de omgevingsvergunningprocedure verwachten wij dat de participatie tussen inwoners in de omgeving en de initiatiefnemer beter gaat en het proces volwaardiger, sneller en slagvaardiger kan verlopen.

Duidelijke ruimtelijke kwaliteits- en inpassingseisen

Zowel de initiatiefnemer als de omgeving hebben er baat bij als voortijdig (vóór presentatie van het ontwerp) duidelijk is welke ruimtelijke kwaliteitseisen en landschappelijke inpassingseisen de gemeente stelt.

Het RODE-beleidskader blijkt in de praktijk onvoldoende duidelijkheid te scheppen over wat wel en niet als ecologische verbetering kan worden beschouwd. Er bestaat met andere woorden geen eenduidig toetsingskader voor ecologie bij zonneakkers.

We hebben nu een minimale set van ecologische eisen en maatregelen samengesteld met ruimte voor een eigen invulling door de initiatiefnemer. Ecologische eisen aan zonneakkers -waaronder licht- en neerslagtoetreding- dragen bij aan een stabiel bodem-ecosysteem. Zonnepanelen die te dicht op elkaar staan zullen een ecologische verslechtering opleveren.

Meer ruimte aan mogelijke oplossingen dwingt de ontwikkelaar om hierover zelf na te denken en te verwerken in zijn planontwerp. Dit is te verkiezen boven strikte (middel) voorschriften.

Kanttekeningen en risico's

- Het hanteren van aanvullende criteria kan drempels opwerpen. En leiden tot terugtrekken van initiatiefnemers. Dit risico achten wij klein gezien de coöperatieve houding en het gedrag van ontwikkelaars tot nu toe. Bovendien zijn de financieel haalbare ontwikkelmogelijkheden schaars. Zonneakkerprojecten concentreren zich rondom 5 km van de 2 beschikbare trafo-onderstations in Berkelland. Liander is bezig met het opwaarderen/verzwaren van deze stations.
- Het gebruik van kostbare landbouwgrond voor zonneparken is onder boeren omstreden. De prijs wordt daardoor opgedreven. Dit gebeurt echter alleen bij de voor zonneakkers aantrekkelijk gelegen gronden bij de trafostations.
- Natuurlijk moeten de daarvoor geschikte daken zoveel mogelijk ingezet worden voor zonne-energie. Qua volume levert opwekking via daken echter onvoldoende op als we onze doelstelling (Berkelland 2030 energieneutraal) willen halen. Daarom is in het beleidskader RODE gekozen voor een én-én strategie.

Planning en evaluatie

Wij hebben u toegezegd om een brede evaluatie van het beleidskader te doen voor de zomer van 2019. Wij verwachten dan ervaring te hebben opgedaan met 3 á 4 initiatieven. Bij die evaluatie zullen we in elk geval aandacht besteden aan het gebruik van daken voor zonne-energie, investeringen in biovergisting en windturbines, eventuele prioritering van het gebruik van landbouwgronden in de relatie met kringlooplandbouw en andere ontwikkelingen.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

M.N.J. Broers

drs. J.H.A. van Oostrum

Kopie aan:
-Archief

Bijlage A

Aanvullend toetsingskader RODE beleid voor participatie, landschappelijke inpassing en ecologische verbetering bij grootschalige opwekinitiatieven 2019

I. Sluiten intentieovereenkomst

Wij vragen aan de initiatiefnemer om voorafgaand aan de aanvraag voor een omgevingsvergunning een intentieovereenkomst¹ met de gemeente te sluiten. Daarin worden afspraken gemaakt over de inspanningen van initiatiefnemer en de gemeente over een goed verloop van het participatie- en vergunningprocedure.

II. Vooroverleg

Voordat de intentieovereenkomst wordt gesloten vindt er vooroverleg plaats tussen ontwikkelaar/initiatiefnemer, en grondeigenaar en gemeente.

De gemeente geeft inzicht in de procedurestappen en globale planning van een grote afwijking van het bestemmingsplan en eventuele andere wettelijke vergunningseisen.

III. Inhoud intentieovereenkomst

In de overeenkomst komen in elk geval de volgende onderwerpen aan de orde:

Participatieproces (initiatiefnemer)

- Invulling van voldoende gelegenheid voor 'de omgeving' om inbreng te geven op het voorgenomen plan, inclusief afspraken over de rol van de gemeente².
- Aandacht voor wijze van communiceren met de omgeving, hoe om te gaan met inbreng, klachtenprocedure tijdens de bouw en daarna.

Financiële participatie (initiatiefnemer)

- Invulling van lokaal mede-eigenaarschap of medezeggenschap (NWEA richtlijn, omwonendenregeling/uitgifte obligaties). Doel: directe omwonenden kunnen meeprofiteren, via de energierekening of anderszins.
- Hoe om te gaan met Garanties van Oorsprong.
- Inspanning om een hoger bedrag ter beschikking te stellen dan het NWEA richtbedrag.
- Inzet van het project voor educatieve doeleinden (rondleiding, inrichting).
- Inspanning om lokale/regionale bedrijven in te schakelen voor het project (bouw, aanleg, exploitatie, onderhoud en verwijdering).

Procedure

- De afspraken die worden gemaakt over de te volgen procedure en de vastlegging van het participatieproces en de daarbij gemeente afspraken.

IV. Overeenkomsten die volgen ná de intentieovereenkomst én voor besluitvorming over de ontwerpvergunning

De intentieovereenkomst geeft richting aan de participatie met de omgeving door inspanningen en toezeggingen over nog te realiseren overeenkomsten met de omgeving vóór het moment van realisatie van het project. Deze toezeggingen en overeenkomsten zijn gerealiseerd bij voorkeur vóór het moment van het formele besluit van het college van burgemeester en wethouders over de omgevingsvergunning. Als dit praktisch niet mogelijk is, moet de aanvrager dit met redenen omkleed vooraf aan het college aangeven.

V. Ecologische verbetering en landschappelijke inpassing

Voor zonneakkers groter dan 2,5 ha. geldt op basis van de inpassingsmatrix (RODE beleid bijlage 6) dat een ecologische verbetering moet worden gerealiseerd.

Voordat een aanvraag voor een omgevingsvergunning door de gemeente in behandeling wordt genomen moet het ontwerpplan getoetst worden door de gemeente en de commissie ruimtelijke kwaliteit. Eventueel wordt het plan aangepast door initiatiefnemer. Pas daarna vindt de eerste terinzagelegging van 2 weken plaats volgens de inspraakverordening van de gemeente Berkelland.

¹ Voor planschade wordt een separate overeenkomst met de gemeente gemaakt.

² De gemeente biedt de mogelijkheid een quick scan te doen van het RODE beleid en faciliteert desgewenst het gebruik van een 3D-presentatie in het participatieproces met de buurt

VI. Inhoudelijke eisen aan ecologische verbetering, landschappelijke inpassing

De ruimtelijke onderbouwing/het plan moet bevatten:

1. Een inventarisatierapport over de nulsituatie van de huidige aanwezige flora en fauna.
2. Een plan voor de inrichting van een oppervlak van minimaal 10% van het projectgebied als **blijvende** natuur. In Gelderse Ontwikkelingszones voor natuur is dit percentage 15%.
3. Een omzoming van het projectgebied door een zoom- of randzone van 5 tot 10 meter breed. Deze wordt ingericht en beheerd als blijvende natuur, dus ook na eventuele opheffing van de zonneakker.
Als het projectgebied geheel of gedeeltelijk is gelegen in een Gelders natuurnetwerkzone (GNN) moeten ook natuurdoeltypen en doelsoorten omschreven worden.
4. Een beschrijving van het beheer van de blijvende natuur met een monitoring elke vijf jaar van de situatie van flora en fauna.
5. De wijze van opstelling van de zonnepanelen:
 - met een minimale hoogte van zonnepanelen van bij voorkeur³ 90 cm boven de grond zodat meervoudig gebruik evenals lichttoetreding zijn gewaarborgd;
 - als tussenafstand tussen de zonnepanelen tafels geldt een maat van minimaal 1,70 meter waarmee licht- en neerslagtoetreding zijn gewaarborgd;
 - bij voorkeur² worden alleen zuid-opstellingen gerealiseerd.
6. In de ruimtelijke onderbouwing staat verder:
 - a. een beschrijving van:
 - de inrichtings- en beheersmaatregelen die genomen gaan om de biodiversiteit te bevorderen,
 - hoe rekening wordt gehouden met de aanwezige biodiversiteit en
 - hoe wordt aangesloten bij de lokale natuur.
 - b. een motivering van de positionering van de panelen
 - c. het beheersregime van het terrein (wel/geen hekwerk) en
 - d. het beheersregime van de begroeiing.

De procedurele eisen en planning zijn hieronder schematisch weergegeven.

Tijdsindicatie	Activiteit
	Vooroverleggen: start samenwerking en ruimtelijk/participatie preadvies • bepalen van 'de omgeving': betrokkenen en belanghebbenden • Quick scan RODE-eisen • BIBOB toets • Sluiten intentieovereenkomst.
Week 1 - 2	Participatieproces • Initiatief, planning en financiële participatie kenbaar maken aan omwonenden/inwoners van de omgeving. • Ontwerpsessies/voorontwerp presenteren aan omgeving voor inbreng opmerkingen.
Week 3 - 4	Toets ruimtelijke kwaliteit • Gemeentelijke adviezen landschappelijke inpassing en ecologische verbetering • Bespreking in en advies door commissie ruimtelijke kwaliteit (2 wekelijks) • Afstemming portefeuillehouder.
Week 4 (start procedure)	Indiening aanvraag omgevingsvergunning inclusief: • Intentieovereenkomst • Verslag van participatieproces en gemaakte afspraken. • (aangepaste) Ruimtelijke onderbouwing ecologie en landschappelijke inpassing volgend uit advies gemeente en commissie Ruimtelijke Kwaliteit

³ Dit geldt totdat (wetenschappelijk) onderbouwd onderzoek beschikbaar komt voor de Nederlandse landschapssituaties. Er bestaat namelijk nog geen (Nederlandse) wetenschappelijke consensus over een vaste maatvoering of bandbreedte voor een ecologisch verantwoorde afstand tussen zonnepanelen.

Week 5 - 7	Terinzagelegging voorontwerp vergunning (algemene inspraakverordening) • 2 weken de tijd voor inbreng zienswijze
Week 8 - 14	Behandeling zienswijzen • Aanpassingen aan ontwerp. Mede op basis van (vervolg) ontwerp sessies met belanghebbenden /betrokkenen
Week 15 - 21	Ontwerpbesluit ter inzage 6 weken de tijd voor inbreng zienswijze
Week 22 - 31	Beantwoording zienswijzen, aanpassingen plan, vergunningverlening Bijgevoegd zijn: • de overeenkomst(en) voortkomend uit de participatieovereenkomst getekend door partijen. • eventuele planschadeovereenkomst
Week 32	Besluit definitieve vergunning
	Beroep bij rechtbank termijn van 6 weken na publicatie
	Hoger Beroep (Raad van State) 6 weken na besluit rechtbank